

Cuprins

Capitolul I. Decizii ale Curții Constituționale	1
1. Art. 27 – Legea aplicabilă hotărârilor judecătorești. Efectele unei decizii a Curții Constituționale. Neconstituționalitatea interpretării date de Înalta Curte de Casație și Justiție (<i>C.C.R., dec. nr. 874 din 18 decembrie 2018, M. Of. nr. 2 din 3 ianuarie 2019</i>)	1
Capitolul al II-lea. Hotărâri prealabile privind dezlegarea unor chestiuni de drept	21
1. Art. 35 – Constatarea existenței sau inexistenței unui drept. Dreptul la încadrarea în grupe de muncă. Acțiune imprescriptibilă (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 13 din 16 mai 2016, M. Of. nr. 862 din 28 octombrie 2016</i>)	21
2. Art. 35 – Constatarea existenței sau inexistenței unui drept. Raport de muncă și efectele acestuia. Contract de muncă neîncheiat în formă scrisă (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 37 din 7 noiembrie 2016, M. Of. nr. 114 din 10 februarie 2017</i>)	28
3. Art. 84 – Reprezentarea convențională a persoanelor juridice. Mandatar persoană juridică (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 9 din 4 aprilie 2016, M. Of. nr. 400 din 26 mai 2016</i>)	42
4. Art. 84 – Reprezentarea convențională a persoanelor juridice. Consilier în proprietate industrială (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 2 din 30 ianuarie 2017, M. Of. nr. 157 din 2 martie 2017</i>)	47
5. Art. 184 – Curgerea termenelor procedurale. Decizie de concediere individuală. Comunicare prin poșta electronică. Cerințe de formă (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 34 din 24 octombrie 2016, M. Of. nr. 18 din 9 ianuarie 2017</i>)	63
6. Art. 426, art. 503 – Semnarea hotărârii de către președintele instanței pentru unul dintre membrii completului de recurs. Contestație în anulare (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 26 din 3 iunie 2019, M. Of. nr. 755 din 17 septembrie 2019</i>)	76
7. Art. 453 – Acordarea cheltuielilor de judecată generate de un alt litigiu soluționat definitiv (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 59 din 18 septembrie 2017, M. Of. nr. 871 din 6 noiembrie 2017</i>)	88
8. Art. 478 – Limitele efectului devolutiv al apelului. Explicitarea pretențiilor implicite. Condiții (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 28 din 21 septembrie 2015, M. Of. nr. 772 din 16 octombrie 2015</i>)	98
9. Art. 623 – Executare silită. Hotărâri judecătorești privind creanțe bugetare. Organul de executare (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 66 din 2 octombrie 2017, M. Of. nr. 969 din 7 decembrie 2017</i>)	108
10. Art. 628 – Executare silită. Obligație principală. Cheltuieli de judecată. Actualizare (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 34 din 16 noiembrie 2015, M. Of. nr. 945 din 21 decembrie 2015</i>)	119

11.	Art. 632 – Executarea silită a unei creanțe garantate printr-un contract de ipotecă valabil încheiat. Drept de creanță care nu este constatat printr-un titlu executoriu (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 60 din 18 septembrie 2017, M. Of. nr. 928 din 24 noiembrie 2017</i>)	123
12.	Art. 640, art. 666 – Bilet la ordin. Investire cu formulă executorie (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 7 din 30 ianuarie 2017, M. Of. nr. 220 din 30 martie 2017</i>)	138
13.	Art. 664 – Cerere de executare silită. Reprezentarea convențională a persoanei juridice (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 19 din 19 martie 2018, M. Of. nr. 510 din 21 iunie 2018</i>)	145
14.	Art. 666 – Încuviințarea executării silite. Interpretarea și aplicarea în timp a dispozițiilor art. 666 alin. (2) CPC în raport cu Decizia Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015 (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 77 din 6 noiembrie 2017, M. Of. nr. 23 din 10 ianuarie 2018</i>)	153
15.	Art. 781 – Poprire. Sume datorate lunar de terțul poprit, membru al asociației de proprietari, debitoarei asociația de proprietari, cu titlu de cheltuieli de întreținere. Afectațiune specială (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 84 din 26 noiembrie 2018, M. Of. nr. 84 din 1 februarie 2019</i>)	164
16.	Art. 906 – Executarea silită a obligațiilor de a face sau de a nu face. Obligație care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană. Încheiere de soluționare a cererii creditorului. Cale de atac (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 73 din 16 octombrie 2017, M. Of. nr. 914 din 22 noiembrie 2017</i>)	178

Capitolul al III-lea. Recursuri în interesul legii **188**

1.	Art. 22, art. 152, art. 457 – Calificarea juridică a unei cereri. Cale de atac greșită. Soluția instanței (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 19 din 24 octombrie 2016, M. Of. nr. 103 din 6 februarie 2017</i>)	188
2.	Art. 32, art. 35, art. 36, art. 56 – ¹ Calitate procesuală pasivă. Acțiuni în reconstituirea vechimii în muncă	193
	² Acțiune în realizarea unui drept. Obligarea deținătorului de arhivă de a elibera adeverința constatatoare a vechimii în muncă/încadrării în grupele superioare de muncă	193
	³ Capacitate procesuală de folosință. Angajator desființat în urma procedurilor de insolvență și radiat din registrele specifice. Fost lichidator, chemat în judecată în nume propriu. Lipsa calității procesuale pasive (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 2 din 15 februarie 2016, M. Of. nr. 263 din 7 aprilie 2016</i>)	193
3.	Art. 94, art. 95 – Competență. Litigii privind suportarea cheltuielilor de întreținere pentru persoane care beneficiază de măsuri de protecție (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 13 din 22 iunie 2015, M. Of. nr. 690 din 11 septembrie 2015</i>)	205
4.	Art. 94, art. 95 – Competență. Cereri pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau pentru anularea situației create prin discriminare (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 10 din 23 mai 2016, M. Of. nr. 505 din 5 iulie 2016</i>)	215

5.	Art. 94, art. 95 – Competență. Tribunale/sectii specializate. Determinare (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 18 din 17 octombrie 2016, M. Of. nr. 237 din 6 aprilie 2017)	223
6.	Art. 94, art. 95, art. 96 – Competență. Acțiune în despăgubiri formulată de Agenția Națională de Administrare Fiscală împotriva administratorului unei societăți achitat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 6 din Legea nr. 241/2005 (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 7 din 19 martie 2018, M. Of. nr. 495 din 15 iunie 2018)	243
7.	Art. 95 – Competență. Litigii cu profesioniști. Sesizarea instanței de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor sau de alte organe ale administrației publice (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 24 din 16 noiembrie 2015, M. Of. nr. 76 din 2 februarie 2016)	251
8.	Art. 95 – Competență. Contestație împotriva deciziei de încetare a plății indemnizației, formulată de membrii uniunilor de creatori care au și statut de pensionari din sistemul pensiilor militare de stat (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 27 din 4 decembrie 2017, M. Of. nr. 163 din 21 februarie 2018)	259
9.	Art. 95 – Competență. Cereri având ca obiect înlocuirea plasamentului în regim de urgență cu tutela (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 28 din 4 decembrie 2017, M. Of. nr. 128 din 9 februarie 2018)	271
10.	Art. 95 – Competență. Litigii având ca obiect acordarea ajutoarelor salariale de care beneficiază cadrele militare, polițiștii și funcționarii publici cu statut special la trecerea în rezervă sau direct în retragere (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 5 din 5 martie 2018, M. Of. nr. 448 din 30 mai 2018)	280
11.	Art. 95 – Competență. Litigii având ca obiect drepturi bănești solicitate de jandarmii din cadrul inspectoratului de jandarmi județean și pompierii din cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 10 din 16 aprilie 2018, M. Of. nr. 536 din 28 iunie 2018)	293
12.	Art. 95 – Competență. Litigii având ca obiect acțiuni în anularea deciziilor de imputare și a hotărârilor comisiilor de jurisdicție a imputațiilor constituite la nivelul ministerelor și autorităților publice centrale, formulate de militari (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 23 din 12 noiembrie 2018, M. Of. nr. 109 din 12 februarie 2019)	311
13.	Art. 95 – Competență. Tribunale specializate. Executare silită. Apel (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 2 din 14 ianuarie 2019, M. Of. nr. 863 din 25 octombrie 2019)	325
14.	Art. 95, art. 714 – Competență. Apel împotriva hotărârilor pronunțate de judecătoria asupra contestațiilor formulate împotriva executărilor silite pornite în temeiul Codului de procedură fiscală (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 18 din 3 iunie 2019, M. Of. nr. 621 din 26 iulie 2019)	339
15.	Art. 127 – Competență facultativă. Interpretarea noțiunii de „grefier” (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 7 din 16 mai 2016, M. Of. nr. 461 din 22 iunie 2016)	348
16.	Art. 131 – Excepție de necompetență. Invocare (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 31 din 11 noiembrie 2019, www.scj.ro)	357
17.	Art. 272, art. 632 – Înscriș sub semnătură privată. Contract privind serviciile financiare încheiat la distanță. Titlu executoriu. Condiții privind semnătura (I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 23 din 14 octombrie 2019, www.scj.ro)	357

18.	Art. 406, art. 453, art. 790 – Cheltuieli de judecată. Executor judecătoresc. Renunțare la cererea de validare a popririi sau respingerea cererii, ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de către terțul poprit sau de către debitor (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 8 din 16 mai 2016, M. Of. nr. 480 din 28 iunie 2016</i>)	357
19.	Art. 414 – Suspendarea judecății. Cerere de repunere pe rol a cauzei. Recurs (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 2 din 30 ianuarie 2017, M. Of. nr. 175 din 10 martie 2017</i>)	367
20.	Art. 450, art. 719, art. 997 și urm. – Suspendarea executării provizorii. Compunerea completului de judecată. Tipul hotărârii și cale de atac (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 8 din 27 aprilie 2015, M. Of. nr. 539 din 20 iulie 2015</i>)	378
21.	Art. 451, art. 488 – Cheltuieli de judecată reprezentând onorariu avocațial. Analiza proporționalității acestora. Motiv de recurs (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 3 din 20 ianuarie 2020, www.scj.ro</i>)	385
22.	Art. 509, art. 513 – Revizuire în cazul existenței unor hotărâri definitive potrivnice. Recurs. Admisibilitate (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 17 din 20 mai 2019, M. Of. nr. 899 din 7 noiembrie 2019</i>)	385
23.	Art. 729 – Limitele urmăririi veniturilor bănești. Obligații de întreținere datorate de fiecare părinte copilului care nu locuiește cu acesta. Compensație (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 6 din 11 februarie 2019, M. Of. nr. 197 din 12 martie 2019</i>)	392
24.	Art. 781 – Poprire. Sume destinate plății drepturilor salariale, aflate în conturi deschise la unitățile de trezorerie și societăți bancare (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 1 din 20 ianuarie 2020, www.scj.ro</i>)	402
25.	Art. 784 – Poprire bancară. Suspendarea urmăririi silite. Obligația terțului poprit privind încasările ulterioare suspendării (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 11 din 16 aprilie 2018, M. Of. nr. 430 din 21 mai 2018</i>)	403
26.	Art. 916, art. 929 și urm. – Divorț prin acordul soților. Acord de mediere. Conștințire de către instanță (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 33 din 9 decembrie 2019, www.scj.ro</i>)	415
27.	Art. 1050-1053 – Procedura privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii. Posesii începute înainte de intrarea în vigoare a noului Cod civil (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 19 din 5 octombrie 2015, M. Of. nr. 11 din 7 ianuarie 2016</i>)	415

Jurisprudența obligatorie pentru aplicarea Codului de procedură civilă

- deciziile Curții Constituționale
- hotărârile prealabile ale Înaltei Curți de Casație și Justiție privind dezlegarea unor chestiuni de drept
 - recursurile în interesul legii

Ediție a 3-a, actualizată la data de
20 ianuarie 2020

reprezentare juridică sunt inadmisibile” – parag. 26) s-a dat o rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție, statuându-se că „limitarea prevăzută de art. 84 alin. (1) CPC intervine numai în situația în care persoana juridică optează pentru reprezentarea convențională în fața instanței, caz în care își poate alege reprezentantul doar dintre categoriile prevăzute de textul menționat” (parag. 32), precum și că „contractul de mandat încheiat între două persoane juridice produce efecte doar în planul dreptului material, nu și în planul dreptului procesual, guvernat, în materia reprezentării, de norme imperative” (parag. 33).

58. În concluzie, în condițiile în care se pune problema puterii unui mandat în planul dreptului procesual (cu rezerva infirmării cazului de reprezentare legală, cum s-a arătat mai sus), al redactării unei cereri pentru creditorul din titlul executoriu, supuse confirmării din punctul de vedere al legalității și temeiniciei de către instanța de judecată (instanța de executare), reprezentarea convențională a persoanei juridice nu se poate face prin mandatar persoană juridică, nici prin consilierul juridic sau avocatul acesteia din urmă, potrivit art. 84 alin. (1) CPC, astfel cum acesta a fost interpretat prin Decizia nr. 9/2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 521 cu referire la art. 519 CPC,

Înalta Curte de Casație și Justiție, în numele legii, decide:

Admite sesizarea formulată de Tribunalul Sibiu, Secția I civilă, în dosarul nr. 8.860/306/2015 și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea art. 664 alin. (2) CPC, reprezentarea convențională a persoanei juridice nu se poate face prin mandatar persoană juridică, nici prin consilierul juridic sau avocatul acesteia din urmă, potrivit art. 84 alin. (1) CPC, astfel cum acesta a fost interpretat prin Decizia nr. 9/2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) CPC.

I.4. Încuviințarea executării silite. Interpretarea și aplicarea în timp a dispozițiilor art. 666 alin. (2) CPC în raport cu Decizia Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015

CPC, art. 666 alin. (2)

În interpretarea și aplicarea în timp a dispozițiilor art. 666 alin. (2) CPC, forma anterioară modificării prin O.U.G. nr. 1/2016, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 17/2017, efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicată în M. Of. nr. 84 din 4 februarie 2016, se produc și asupra încheierilor de încuviințare a executării silite date de executorul judecătoresc anterior publicării acestei decizii, dacă motivul de nulitate decurgând din necompetența executorului judecătoresc a fost invocat în cadrul contestației la executare formulate în termen, după publicarea deciziei instanței constituționale în Monitorul Oficial al României.

*I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 77 din 6 noiembrie 2017,
M. Of. nr. 23 din 10 ianuarie 2018*

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Tribunalul București, Secția a IV-a civilă, a dispus, prin încheierea din data de 9 decembrie 2016, în dosarul nr. 13.765/299/2016, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 CPC, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept referitoare la „aplicarea în timp a dispozițiilor art. 666 alin. (2) CPC – în forma în vigoare înaintea modificării acestora prin O.U.G. nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 17/2017 – privitoare la încheierea de încuviințare a executării silite

dată de executorul judecătoresc după pronunțarea Deciziei Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicată în M. Of. nr. 84 din 4 februarie 2016, înainte de publicarea acestei decizii, chestiune invocată în termen ca motiv de nulitate printr-o contestație la executare înregistrată pe rolul instanțelor judecătorești după publicarea Deciziei nr. 895 din 17 decembrie 2015".

II. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept menționată

2. La cererea creditorului a fost declanșată împotriva debitoarei executarea silită ce face obiectul dosarului de executare, în baza titlului executoriu reprezentat de sentința civilă nr. 9.549 din 9 octombrie 2015, pronunțată de Tribunalul București în dosarul nr. 45.246/3/2014, încheierea de încuviințare a executării silite fiind emisă la data de 11 ianuarie 2016 de către organul de executare, în condițiile art. 666 CPC.

3. Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Sectorului 1 București, la data de 22 martie 2016, cu nr. 13.765/299/2016, contestatoarea debitoare a formulat, în contradictoriu cu intimatul creditor, contestație la executare solicitând ca, prin hotărârea ce se va pronunța, să se dispună, în principal, anularea întregii executări silite și a tuturor actelor de executare și restabilirea situației anterioare prin întoarcerea executării în totalitate, respectiv pentru suma de 25.325,16 lei executată pentru perioada 1 ianuarie 2008-30 noiembrie 2015, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 458 din 31 martie 2009, publicată în M. Of. nr. 256 din 17 aprilie 2009, și Decizia Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicată în M. Of. nr. 84 din 4 februarie 2016.

4. În motivarea cererii, cu privire la nelegalitatea executării silite, contestatoarea a invocat decizia pronunțată de Curtea Constituțională la data de 17 decembrie 2015, arătând că încuviințarea executării silite s-a făcut de către organul de executare și nu de către instanță, motiv pentru care întreaga executare silită este lovită de nulitate. Mai mult decât atât, contestatoarea a învederat că Decizia Curții Constituționale nr. 458 din 31 martie 2009 prin care s-a constatat deja neconstituționalitatea încuviințării executării silite date de către executorul judecătoresc este publicată și, deci, general obligatorie.

5. Prin întâmpinarea formulată, intimatul a învederat că Decizia Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015 nu era publicată în Monitorul Oficial al României la data întocmirii actelor de executare și nu își produce efectele în prezenta cauză.

6. De asemenea, intimatul a precizat faptul că executarea silită a fost începută înaintea publicării acestei decizii (în speță, 3 februarie 2016). Mai mult decât atât, Decizia Curții Constituționale nr. 458 din 31 martie 2009 se referă la încuviințarea executării silite prin prisma dispozițiilor Codului de procedură civilă de la 1865, astfel încât această decizie nu-și produce efectele în cauză.

7. Prin sentința civilă nr. 10.179 din 6 iunie 2016, Judecătorii Sectorului 1 București a admis contestația la executare, a dispus anularea tuturor actelor de executare silită și întoarcerea executării silite, în sensul obligării intimatului la plata către contestatoare a sumei de 25.325,16 lei; a obligat intimatul la plata către contestatoare a sumei de 300 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

8. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut, în esență, faptul că, așa cum prevede art. 666 alin. (2) CPC (forma în vigoare la momentul formulării cererii de executare silită – 11 ianuarie 2016), executorul judecătoresc se pronunță asupra încuviințării executării silite, prin încheiere, fără citarea părților.

9. Instanța de fond a constatat că, prin Decizia Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicată în M. Of. nr. 84 din 4 februarie 2016, dispozițiile art. 666 CPC au fost declarate neconstituționale. Conform art. 24 CPC dispozițiile legii noi de procedură se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acesteia în vigoare, în timp ce art. 25 alin. (1) CPC stabilește că procesele în curs de judecată, precum și executările silite începute sub legea veche rămân supuse acelei legi. De asemenea, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituția României, deciziile Curții Constituționale produc efecte numai pentru viitor din momentul publicării în Monitorul Oficial al României.

10. Cu toate acestea, în considerentele Deciziei nr. 895 din 17 decembrie 2015, Curtea Constituțională a reținut următoarele: „Cu privire la efectele pe care urmează a le produce prezenta decizie, Curtea constată că, pe perioada de activitate a unui act normativ, acesta se bucură de prezumția de constituționalitate, astfel încât decizia nu se va aplica în privința procedurilor de executare silită încuviințate până la data publicării sale, aplicându-se, în schimb, în privința contestațiilor la executare formulate împotriva încheierii de încuviințare a executării silită date de executorul judecătoresc aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data publicării prezentei decizii, precum și în cele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data sus-menționată”.

11. În raport cu aceste considerente, pentru a înlătura inechitățile care pot apărea, instanța a apreciat că decizia anterior menționată trebuie aplicată și contestațiilor la executare introduse după data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României, cum este cazul în speța de față, fiind în mod evident inutil ca instanța constituțională să precizeze expres acest lucru.

12. În acest sens, având în vedere că încheierea de încuviințare a executării silită a fost comunicată contestatoarei la data de 4 martie 2016, instanța a constatat că acesteia îi era imposibil să formuleze contestația la executare anterior datei publicării deciziei – 4 februarie 2016.

13. Prin urmare, instanța a reținut că trebuie să dea eficiență considerentelor deciziei anterior menționate și, pe cale de consecință, să constate nulitatea absolută a încheierii de încuviințare a executării silită pe motiv că nu a fost dată de către o instanță judecătorească.

14. Împotriva acestei sentințe a declarat apel intimatul, arătând, în esență, faptul că, la data întocmirii actelor de executare, Decizia Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015 nu era publicată în Monitorul Oficial al României, astfel că nu își poate produce efectele în ceea ce privește executarea începută în dosarul de executare.

15. Apelantul a mai arătat că, în mod greșit, instanța de fond a considerat că în speță este aplicabilă Decizia Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015, atât timp cât dispozițiile O.U.G. nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 17/2017 (O.U.G. nr. 1/2016), sunt foarte clare și arată că decizia nu se aplică procedurilor de executare silită încuviințate până la data publicării deciziei, așa cum este și situația sa.

16. Apelantul a susținut că, în temeiul dispozițiilor art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în M. Of. nr. 807 din 3 decembrie 2010, cu modificările ulterioare (Legea nr. 47/1992), coroborate cu art. 147 alin. (4) din Constituția României, decizia Curții Constituționale nu poate avea niciun efect asupra executărilor silită aflate în curs și pentru care s-a depus cererea de încuviințare a executării la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României, întrucât aceasta produce efecte numai pentru viitor.

III. Aspectele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

17. Prin încheierea de sesizare din 9 decembrie 2016, pronunțată în dosarul nr. 13.765/299/2016, Tribunalul București, Secția a IV-a civilă, a constatat admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport cu dispozițiile art. 519 CPC, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la dezlegarea unor chestiuni de drept, având în vedere următoarele aspecte:

18. Tribunalul este legal investit cu soluționarea unui apel aflat în curs de judecată și urmează să pronunțe o hotărâre judecătorească definitivă, potrivit dispozițiilor art. 634 alin. (1) pct. 4 CPC.

19. Răspunsul la întrebarea adresată de instanță este necesar în vederea soluționării pe fond a cauzei, întrucât interpretarea modului de aplicare în timp a dispozițiilor art. 666 alin. (2) CPC (forma în vigoare anterior modificării acestora prin O.U.G. nr. 1/2016), raportat la situația de fapt expusă, constituie problema fundamentală pusă în discuția instanței de apel.

20. Chestiunea în cauză are caracter de noutate, în sensul că nu s-a identificat o jurisprudență constantă și unitară asupra problemei în discuție. De asemenea, întrebarea privește interpretarea diferită sau contradictorie a unui text de lege, prin prisma modalității de aplicare în timp a unei dispoziții legale constatate ca fiind neconstituționale, are ca obiect o problemă de drept reală, iar nu aparentă, privește interpretarea diferită sau contradictorie a dispoziției legale și

a considerentelor deciziei Curții Constituționale prin care s-a constatat neconstituționalitatea dispoziției legale respective.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

21. Apelantul-intimat este cel care a apreciat că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea chestiunii de drept, susținând că este necesară lămurirea aspectului aplicării în timp a dispozițiilor art. 666 CPC în raport cu Decizia Curții Constituționale nr. 895/2015, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate a prevederilor legale menționate.

22. Intimata-contestatoare a considerat că nu se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, arătând că nu sunt îndeplinite cerințele prevăzute de art. 519 CPC, întrucât însăși Decizia Curții Constituționale nr. 895/2015 lămurește aspectul referitor la aplicabilitatea acesteia în privința executărilor silite deja începute.

23. După comunicarea raportului întocmit în cauză, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) CPC, nu au fost formulate puncte de vedere de către părți.

V. Punctul de vedere al titularului sesizării cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

24. Completul de judecată al Tribunalului București, Secția a IV-a civilă, a arătat că principalul element care stă la baza sesizării este reprezentat de divergența de opinii a instanțelor judecătorești asupra interpretării și aplicării dispozițiilor art. 666 alin. (2) CPC, forma în vigoare înaintea modificării acestora prin O.U.G. nr. 1/2016, prin prisma considerentelor Deciziei Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015.

25. Totodată, tribunalul a constatat că astfel de litigii se înregistrează în continuare pe rolul instanțelor, având în vedere că sunt numeroase situațiile în care executarea silită se desfășoară în baza încheierii de încuviințare date de executorul judecătoresc anterior publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015 în Monitorul Oficial al României, iar nelegalitatea acestor executări silite este invocată pe calea contestațiilor la executare înregistrate pe rolul instanțelor după publicarea acestei decizii în Monitorul Oficial al României, contestații formulate în termenul legal, prin raportare la momentul comunicării către contestator a actelor de executare sau prin raportare la data la care contestatorul a luat cunoștință de executarea silită.

26. În ceea ce privește opinia instanței de trimitere, completul Tribunalului București, Secția a IV-a civilă, a arătat că nu are conturată opțiunea cu privire la interpretarea ce trebuie adoptată, luând în calcul aplicarea oricăreia dintre cele două opinii incidente.

27. Astfel, una dintre opțiuni este **opinia reflectată majoritar** în soluțiile pronunțate în primă instanță, în sensul că Decizia Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015 trebuie aplicată nu numai contestațiilor la executare aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, ci și contestațiilor la executare introduse după momentul publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, formulate în termen legal, prin raportare la data comunicării către contestator a încheierii de încuviințare a executării silite, încheiere pronunțată anterior publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României.

28. În această interpretare se dă eficiență principiului constituțional al obligativității pentru viitor a efectelor deciziilor Curții Constituționale, reglementat de dispozițiile art. 147 alin. (4) din Constituția României, în sensul că instanțele de judecată sesizate cu soluționarea contestațiilor la executare, ulterior publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, prin care se invocă, în termen, nelegalitatea executării silite declanșate în baza încheierii de încuviințare a executării date de executorul judecătoresc anterior publicării deciziei Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015 în Monitorul Oficial al României, trebuie să dea eficiență efectelor acestei decizii și să constate nulitatea absolută a încheierii de încuviințare a executării silite, pe motiv că aceasta nu a fost pronunțată de o instanță judecătorească.

29. **Potrivit celei de-a doua opinii**, considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015 trebuie interpretate în sensul că regula o constituie inaplicabilitatea deciziei în privința procedurilor de executare silită încuviințate până la data publicării sale, iar excepția de la regula menționată este de strictă interpretare, în sensul că singurele situații în care decizia se aplică procedurilor de executare silită încuviințate până la data publicării sale este

aceea a contestațiilor la executare formulate împotriva respectivelor încheieri de încuviințare, aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data publicării deciziei, precum și în cele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la această dată.

30. În concluzie, în viziunea completului de judecată al Tribunalului București, Secția a IV-a civilă, tocmai existența acestor două opinii conturate în practica judiciară asupra acestei probleme, cu argumente apreciate drept importante în ambele variante, justifică sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pe calea mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

VI. Jurisprudență instanțelor naționale în materie

31. În urma solicitării adresate de către Înalta Curte de Casație și Justiție, instanțele naționale au înaintat hotărârile judecătorești identificate și care prezintă relevanță, precum și punctele de vedere teoretice exprimate de către judecători, rezultând faptul că nu s-a cristalizat o practică judiciară unitară cu privire la chestiunea de drept în discuție.

32. Astfel, **într-o orientare jurisprudențială** s-a dat o interpretare restrictivă efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015, în sensul că încheierea de încuviințare a executării silite ar putea fi anulată în cadrul contestației la executare, indiferent de data sesizării instanței, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative: împotriva executării s-a formulat contestație la executare, iar obiectul acesteia îl formează (și) anularea încheierii de încuviințare a executării; contestația la executare să fie formulată în termen și să fie admisibilă în raport cu dispozițiile art. 713 alin. (3) CPC; temeiul juridic al cererii de anulare a încheierii de încuviințare a executării să îl constituie caracterul neconstituțional al dispozițiilor art. 666 alin. (2) CPC; excepția de neconstituționalitate a fost declarată admisibilă de instanța de judecată investită cu soluționarea contestației la executare, prin încheiere.

S-a apreciat că, din moment ce, potrivit deciziei Curții Constituționale, aceasta își produce efectele inclusiv în cazul contestațiilor la executare aflate pe rolul instanței la data publicării deciziei, respectiv 4 februarie 2016, cu atât mai mult ea își produce efectele în cazul contestațiilor introduse, în termenul legal, ulterior pronunțării deciziei, cu respectarea și a celorlalte condiții expuse anterior.

33. **Într-o a doua orientare jurisprudențială** s-a considerat că aplicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 895/2015 nu este limitată la cauzele menționate în parag. 28 al deciziei, ci și contestațiilor la executare formulate ulterior pronunțării deciziei și până la publicarea acesteia.

34. **O altă orientare a practicii judiciare** a fost în sensul că aceste încheieri de încuviințare a executării silite pronunțate de executorul judecătoresc în baza art. 666 alin. (2) CPC, după pronunțarea Deciziei Curții Constituționale nr. 895/2015, dar înainte de publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României își vor produce efectele în continuare, având în vedere că deciziile Curții Constituționale sunt general valabile și produc efecte doar pentru viitor din momentul publicării acestora în Monitorul Oficial al României.

35. Ministerul Public, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin adresa nr. 1.400/C/2305/III-5/2017 din 21 iunie 2017, a comunicat că, la nivelul Secției judiciare, Serviciul judiciar civil, nu se verifică practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept ce formează obiectul prezentei sesizări.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

36. Prin Decizia nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicată în M. Of. nr. 84 din 4 februarie 2016, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 666 CPC și a constatat că prevederile de lege criticate sunt neconstituționale. Curtea a statuat că nu este de competența executorului judecătoresc să dispună el însuși executarea titlului executoriu, acesta putând efectua numai acte de executare în cadrul procedurii declanșate de către o instanță judecătorească. În același timp, Curtea a subliniat că intervenția instanței judecătorești nu se poate realiza *ex post*, pe calea soluționării unei eventuale contestații la executare, conform art. 712 CPC, întrucât hotărârile acesteia nu poate nici înlătura și nici acoperi viciul de neconstituționalitate al actului care a declanșat executarea silită ca fază a procesului civil, respectiv caracterul său extrajudiciar. Curtea a reținut, totodată, că executorul judecătoresc, deși

îndeplinește un serviciu public, îl reprezintă pe creditor în raportul execuțional care s-a născut între creditor și debitor, fiind, practic, un agent al acestuia; de altfel, onorariul său, parte a cheltuielilor de executare, chiar dacă, în final, cade în sarcina debitorului, este avansat de creditor.

37. Prin aceeași decizie, Curtea a reținut că executorul judecătoresc nu face parte din autoritatea judecătorească, iar activitatea sa, potrivit art. 4 din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată în M. Of. nr. 738 din 20 octombrie 2000, cu modificările și completările ulterioare, se află sub coordonarea și controlul Ministerului Justiției. Mai mult, acesta nu dispune de *imperium* – atribut care caracterizează numai judecătorul – pentru a da o hotărâre în baza căreia se dispune declanșarea executării silite, respectiv încheierea de încuviințare a executării silite, și nu beneficiază de atribuțiile de imparțialitate și de independență specifice numai instanțelor judecătorești.

38. În consecință, prin Decizia nr. 895 din 17 decembrie 2015, Curtea Constituțională a constatat că prevederile art. 666 CPC, în redactarea anterioară modificării prin O.U.G. nr. 1/2016, încalcă dispozițiile art. 21 alin. (3) și art. 124 din Constituție, prin prisma faptului că începerea/declanșarea procedurii executării silite este sustrasă controlului judecătoresc, astfel că nu sunt respectate exigențele dreptului la un proces echitabil, sub aspectul imparțialității și independenței autorității, înfăptuirea justiției fiind „delegată” executorului judecătoresc, precum și cele ale art. 147 alin. (4) din Constituție, întrucât legiuitorul nu a respectat Decizia Curții Constituționale nr. 458 din 31 martie 2009, prin care s-a constatat neconstituționalitatea prevederilor art. 373¹ CPC, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 459/2006, care reglementau o soluție legislativă similară, ignorând exigențele constituționale stabilite prin aceasta. De asemenea, Curtea a constatat că soluția legislativă contravine și dispozițiilor art. 1 alin. (4) și art. 126 alin. (1) din Constituție, prin prisma exercitării de către executorii judecătorești a unei activități specifice instanțelor judecătorești.

39. În cuprinsul deciziei, la parag. 28, s-a reținut, cât privește efectele pe care urmează a le produce această decizie, că, pe perioada de activitate a unui act normativ, acesta se bucură de prezumția de constituționalitate, astfel încât decizia nu se va aplica în privința procedurilor de executare silită încuviințate până la data publicării sale, aplicându-se, în schimb, în privința contestațiilor la executare formulate împotriva încheierii de încuviințare a executării silite date de executorul judecătoresc aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data publicării prezentei decizii, precum și în cele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data sus-menționată. De asemenea, odată cu publicarea deciziei Curții Constituționale, legiuitorul, în temeiul art. 147 alin. (1) din Constituție, are obligația de a pune de acord întreaga procedură de încuviințare a executării silite cu dispozițiile Constituției constatate a fi încălcate, așadar, implicit, cu decizia Curții Constituționale, ale cărei considerente și dispozitiv sunt general obligatorii și să procedeze, în consecință, la respectarea exigențelor constituționale. Până la adoptarea soluției legislative corespunzătoare, ca o consecință a acestei decizii de admitere a excepției de neconstituționalitate, Curtea a constatat că instanțele judecătorești urmează să aplice în mod direct art. 21 alin. (3), art. 124 și art. 126 alin. (1) din Constituție, devenind, astfel, competente să încuviințeze executarea silită. S-a arătat că, din ziua publicării acestei decizii, competența executorilor judecătorești de a încuviința executarea silită încetează.

40. Ulterior, prin Decizia nr. 265 din 10 mai 2016, publicată în M. Of. nr. 556 din 22 iulie 2016, și Decizia nr. 478 din 30 iunie 2016, publicată în M. Of. nr. 714 din 15 septembrie 2016, Curtea Constituțională a respins, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 666 CPC, în redactarea anterioară modificării prin O.U.G. nr. 1/2016, ridicată anterior pronunțării și publicării în Monitorul Oficial al României a deciziei de admitere mai sus citate, arătând că, potrivit art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.

41. Cu această ocazie, Curtea a reținut că, prin Decizia nr. 895 din 17 decembrie 2015, a statuat cu privire la efectele pe care această decizie le produce în privința instanțelor de judecată și a legiuitorului. Totodată, Curtea a observat că, ulterior pronunțării Deciziei nr. 895 din 17 decembrie 2015, textul de lege criticat a fost pus de acord cu dispozițiile Constituției a căror

nesocotire a fost constatată prin decizia de admitere mai sus citată. Astfel, prin O.U.G. nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe, publicată în M. Of. nr. 85 din 4 februarie 2016, s-a stabilit că executorul judecătoresc înregistrează cererea de executare, dar va solicita încuviințarea acesteia de către instanța judecătorească de executare.

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

42. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) CPC, s-a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prelabile, potrivit dispozițiilor art. 519 CPC.

43. Asupra rezolvării de principiu a chestiunii de drept sesizate, opinia judecătorilor-raportori a fost în sensul că, în interpretarea și aplicarea în timp a dispozițiilor art. 666 alin. (2) CPC, forma anterioară modificării prin O.U.G. nr. 1/2016, efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015 se produc și asupra încheierilor de încuviințare a executării silite date de executorul judecătoresc anterior publicării acestei decizii, dacă motivul de nulitate decurgând din necompetența executorului judecătoresc a fost invocat în cadrul contestației la executare formulate în termen, după publicarea deciziei instanței constituționale în Monitorul Oficial al României.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

44. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

45. Prelabil analizei în fond a chestiunii de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, trebuie să verifice dacă, în raport cu întrebarea formulată de titularul sesizării, sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prelabile în conformitate cu dispozițiile art. 519 CPC.

46. Potrivit acestor dispoziții legale, *„Dacă, în cursul judecătii, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”*.

47. Pentru declanșarea acestei proceduri, legiuitorul, în cuprinsul art. 519 CPC, a instituit condițiile de admisibilitate care trebuie îndeplinite cumulativ, respectiv:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecătii să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să fie nouă;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

48. Din examinarea cauzei deduse judecătii se constată că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate enunțate anterior, întrucât solicitarea de pronunțare a unei hotărâri prelabile a fost formulată într-o cauză aflată în curs de judecată, respectiv dosarul nr. 13.765/299/2016 al Tribunalului București, Secția a IV-a civilă, iar completul care a formulat sesizarea a fost investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, conform dispozițiilor art. 718 alin. (2) CPC.

49. Problema de drept supusă dezlegării, vizând interpretarea unei norme legale care a primit rezolvări jurisprudențiale diferite, este necesară pentru soluționarea fondului cauzei pendinte, ce vizează legalitatea încheierii de încuviințare a executării silite emise de către organul de executare, în condițiile art. 666 alin. (2) CPC, după pronunțarea Deciziei Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015, dar anterior publicării acesteia în Monitorul

Oficial al României, chestiune invocată în termen legal în cadrul unei contestații la executare înregistrate pe rolul instanței judecătorești după publicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015.

50. Chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită este una veritabilă, fiind evidențiate dificultățile de interpretare a normei apărute în practică, după pronunțarea de către Curtea Constituțională a Deciziei nr. 895 din 17 decembrie 2015, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 666 CPC, decizie care cuprinde, în considerentele sale, un paragraf (28) cu privire la modul în care își va produce efectele asupra proceselor în curs.

51. Este îndeplinită și condiția de admisibilitate a caracterului de noutate al problemei de drept, în considerarea faptului că dificultățile de interpretare a normei de drept supuse dezbaterii au apărut după declararea neconstituționalității dispozițiilor art. 666 CPC prin Decizia Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României la data de 4 februarie 2016, iar asupra chestiunii de drept, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat, cu valoare de principiu.

52. Drept urmare, se constată că sesizarea este admisibilă cu privire la chestiunea de drept formulată, care necesită o rezolvare de principiu pe calea procedurii prevăzute de art. 519 CPC.

53. Chestiunea de drept supusă analizei, referitoare la aplicarea în timp a dispozițiilor art. 666 alin. (2) CPC, a fost determinată de soluționarea, prin admitere, a unei excepții de neconstituționalitate privitoare la acest text de lege și, mai ales, de modalitatea în care Curtea Constituțională a înțeles să insereze, în conținutul considerentelor deciziei adoptate, aspecte legate de aplicarea efectelor acesteia de către instanțele de drept comun.

54. Astfel, depășind limitele competenței sale date de dispozițiile art. 146 din Constituția României și ale art. 2 din Legea nr. 47/1992 care vizează, sub aspectele care se repercutează asupra activității instanțelor de judecată, verificarea conformității unor norme din legi, ordonanțe, tratate, acorduri internaționale cu legea fundamentală, organul de jurisdicție constituțională nu a efectuat doar verificări referitoare la conformitatea normei criticate cu legea fundamentală, ci a arătat cum trebuie să se aplice această decizie, făcând distincție între proceduri de executare silită încuviințate până la data publicării deciziei și contestații la executare aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data publicării deciziei, precum și cele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data publicării deciziei (parag. 28 din Decizia Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015).

55. Asemenea considerente au fost generatoare de interpretări neunitare în jurisprudență pornindu-se, pe de o parte, de la lipsa caracterului obligatoriu al acestora, iar pe de altă parte, de la contrarii etatea lor intrinsecă.

56. În acest sens, s-a apreciat că nu au valoare obligatorie și nu se pot impune instanțelor de drept comun dezlegările date de instanța constituțională în legătură cu efectele în timp ale deciziei, avându-se în vedere tocmai natura acestor considerente.

57. Într-adevăr, este de principiu că ceea ce se impune în mod obligatoriu, întrucât fac corp comun cu dispozitivul unei hotărâri, explicând și justificând soluția, sunt așa-numitele considerente necesare^[1], în absența cărora soluția ar fi arbitrară, pentru că i-ar lipsi justificarea și temeiul.

58. Nu se înscriu în sfera unor astfel de considerente acelea prin care instanța constituțională, îndepărtându-se de la atribuțiile și competențele sale, indică în ce modalitate trebuie făcută aplicarea în timp a efectelor deciziilor sale de către instanțele de judecată în litigii concrete deduse judecării. Aceasta întrucât, aplicarea în timp a unei norme (căreia îi este asimilabilă, după data publicării, și decizia Curții Constituționale, prin valoarea obligatorie și de opozabilitate *erga omnes* pe care o are) intră în sfera de jurisdicție ordinară, cea care dă dezlegare raporturilor litigioase concrete deduse judecării.

[1] Considerentele necesare sunt acelea care constituie fundamentul hotărârii, explicația soluției adoptate și de aceea participă, în egală măsură, la autoritatea de lucru judecat a dispozitivului hotărârii. Spre deosebire de acestea, motivele indiferente nu explică soluția în mod necesar, ele aduc doar un plus de argumente colaterale dezbaterilor din proces, situându-se practic în afara limitelor judecării și investirii instanței.

59. În ce privește Curtea Constituțională, competența ei în legătură cu activitatea instanțelor de judecată este una excepțională și, ca atare, de strictă interpretare, limitându-se la verificarea compatibilității dintre un text de lege sau dintr-o ordonanță a Guvernului și Constituția României, ca urmare a excepțiilor invocate în fața instanțelor, din oficiu, de către părți sau direct de către Avocatul Poporului, conform art. 146 lit. d) din Constituția României. De asemenea, potrivit art. 2 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională asigură controlul constituționalității legilor, a tratatelor internaționale, a regulamentelor Parlamentului și a ordonanțelor Guvernului, pronunțându-se numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului.

60. Ca atare, în absența unei dispoziții legale care să recunoască și să confere dreptul Curții Constituționale de a statua și asupra modalității în care, în continuare, după declararea neconstituționalității unei norme, instanțele trebuie să procedeze la păstrarea, înlăturarea, aplicarea în timp a textelor declarate neconstituționale, o asemenea atribuțiune intră în competența generală a instanțelor judecătorești, în virtutea plenitudinii lor jurisdicționale. Dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora „în exercitarea atribuțiilor care îi revin Curtea Constituțională este singura în drept să hotărască asupra competenței sale”, nu pot avea semnificația depășirii atribuțiilor recunoscute prin lege și Constituție, în așa fel încât, prin considerente, instanța constituțională să statueze asupra unor aspecte care nu sunt în căderea sa. Sensul dispoziției legale menționate nu poate fi decât acela că, în ceea ce privește dreptul de a se pronunța asupra excepției sau obiecției de neconstituționalitate, nu există un organism superior care să cenzureze competența asupra acestor aspecte.

61. În speță, sub pretextul că asigură aplicarea deciziei privind neconstituționalitatea unei norme, Curtea Constituțională intră, în realitate, în sfera de atribuție a instanțelor judecătorești atunci când statuează în ce fel trebuie făcută aplicarea art. 147 alin. (4) din Constituția României în diferite cauze concrete.

62. Pe acest aspect, în doctrină s-a arătat, în privința considerentelor din parag. 28 al deciziei analizate, că ele nu explicitează și nu sprijină problema compatibilității textelor incriminate cu normele și principiile Constituției României. Ele trec în câmpul de competență rezervat instanțelor judecătorești, singurele în măsură să aprecieze asupra efectelor pe care o decizie de neconstituționalitate le produce în legătură cu cauzele în curs sau asupra modului în care efectele produse de textele constatate neconstituționale sunt păstrate sau înlăturate.

63. În același sens, în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a statuat (a se vedea Decizia nr. 34 din 15 mai 2017 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în M. Of. nr. 803 din 11 octombrie 2017), sub aspectul obligativității considerentelor deciziei Curții Constituționale asupra dezlegărilor pe care urma să le dea instanța supremă, că „interpretarea și aplicarea legii constituie atributul exclusiv al instanțelor de judecată, iar unificarea jurisprudenței este atributul exclusiv al Înaltei Curți de Casație și Justiție, așa cum reiese din prevederile art. 126 alin. (1) și (3) din Constituție” (parag. 82) și că „verificarea pe care Curtea Constituțională a făcut-o (...) asupra conformității art. 182 alin. (2) CPC cu unele prevederi ale Constituției nu privește propriu-zis modul de interpretare și de aplicare a legii, ci numai înțelesul său contrar Constituției, întrucât art. 146 lit. d) din Constituție stabilește în competența Curții Constituționale numai atribuția de a hotărî asupra excepțiilor de neconstituționalitate, privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești. Altfel spus, Curtea Constituțională are competența exclusivă să verifice dacă excepțiile de neconstituționalitate privitoare la legi și ordonanțe, ridicate în fața instanțelor judecătorești, sunt întemeiate sau nu” (parag. 83). S-a reținut, totodată, că „Potrivit art. 517 alin. (4), art. 521 alin. (3) CPC și art. 11 alin. (3) al Legii nr. 47/1992, republicată, cu modificările ulterioare, deciziile Curții Constituționale și cele ale Înaltei Curți de Casație și Justiție în materia unificării jurisprudenței, pe calea pronunțării unei hotărâri prealabile sau a unui recurs în interesul legii, sunt acte jurisdicționale cu forță obligatorie, atât în ceea ce privește considerentele, cât și dispozitivul, însă această caracteristică se circumscrie doar considerentelor decisive, care fundamentează și explică soluția adoptată în limitele atribuțiilor recunoscute prin legea fundamentală Înaltei Curți de Casație și Justiție și Curții Constituționale” (parag. 85).

64. În același timp, cât privește modalitatea de redactare a considerentelor Deciziei Curții Constituționale nr. 895/2015, contradictorie și confuză, a fost ea însăși generatoare de aprecieri diferite din partea instanțelor.

65. Sub acest aspect s-a constatat că, pe de o parte, Curtea Constituțională face referire la prezumția de constituționalitate care însoțește un act normativ pe perioada de activitate a acestuia^[1], astfel încât „decizia nu se va aplica în privința procedurilor de executare silită încuviințate până la data publicării sale”, iar „din ziua publicării prezentei decizii, competența executorilor judecătorești de a încuviința executarea silită încetează” (parag. 28), iar, pe de altă parte, s-a reținut că decizia se va aplica „în privința contestațiilor la executare formulate împotriva încheierii de încuviințare a executării silite date de executorul judecătoresc aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data publicării prezentei decizii, precum și în cele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data sus-menționată” (același parag. 28).

66. Or, aplicându-se decizia Curții Constituționale în cadrul unor contestații la executare aflate în curs de judecată privind încuviințări de executare silită date anterior (publicării deciziei) de către executorul judecătoresc, înseamnă implicit o aplicare retroactivă^[2], câtă vreme se admite o cenzură a actului (încheierii) începător de executare valabil întocmit, în raport cu norma atributivă de competență de la acea dată.

67. În acest sens, în doctrină s-a observat că afirmația conform căreia decizia nu se va aplica în privința procedurilor de executare silită încuviințate până la data publicării sale, unită cu cea conform căreia din ziua publicării deciziei competența executorilor judecătorești de a încuviința executarea silită încetează, prin raportare la natura normei în discuție – normă atributivă de competență –, conduce, în mod firesc, la concluzia conform căreia, în raport cu legea aplicabilă la data emiterii sale, încheierea de începere a executării silite dată de executorul judecătoresc este legală, deoarece aceasta s-a încadrat în limitele de competență prevăzute de legea de la acel moment.

68. Astfel se contrazice, în mod evident, cealaltă ipoteză avansată în considerentele aceleiași decizii, a posibilității cenzurării încheierilor executorului judecătoresc, întocmite anterior deciziei, în cadrul contestațiilor la executare aflate pe rol, la data publicării deciziei.

69. În aplicarea unor asemenea considerente neclare, contradictorii, instanțele de judecată au apreciat, în principal, pentru a nu înfrânge principiul neretroactivității, că se impune o interpretare restrictivă a acestora, în măsură să contureze deopotrivă o egalitate de tratament tuturor celor care au contestat executarea silită (respectiv, legalitatea încheierii de încuviințare date de executorul judecătoresc), precum și o compatibilitate cu principiul producerii efectelor unor asemenea decizii ale instanței constituționale pentru viitor, în acord cu prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție.

70. De aceea, pentru a fi vorba despre o *facta pendentia*, susceptibilă să atragă incidența deciziei Curții Constituționale^[3], s-a apreciat, în principal, că respectivele contestații la executare trebuie să îndeplinească anumite condiții, respectiv: să fie vorba despre o contestație la executare

^[1] Așa cum rezultă, de altfel, din art. 147 alin. (4) din Constituția României, text care dă efect pentru viitor deciziilor privind neconstituționalitatea unei norme, ceea ce înseamnă, a contrario, că până la acel moment funcționează prezumția de conformitate cu legea fundamentală.

^[2] Este aplicare retroactivă ori de câte ori are loc reevaluarea sau reaprecierea juridică a actului sau faptului trecut, adică a actului sau faptului săvârșit ori produs înainte de intrarea în vigoare a legii noi și de care legea nouă leagă, atașează consecințe juridice noi ori, după caz, refuză consecințele juridice atribuite de legea în vigoare la data săvârșirii sau producerii actului. Aceasta, întrucât a atribui unui fapt deja consumat încheierea unui act ori săvârșirea unui fapt *stricto sensu* (în speță, încheierea executorului judecătoresc) – un efect juridic nou ori alt efect juridic decât cel prevăzut de legea în vigoare la data săvârșirii lui, chiar numai pentru viitor, înseamnă a modifica ori suprima aceste din urmă efecte în considerarea dispozițiilor legii noi.

^[3] În doctrină s-a subliniat că este contrară art. 147 alin. (4) din Constituție anularea executărilor începute în baza unor încheieri de încuviințare a executării emise anterior publicării în Monitorul Oficial al României a Deciziei Curții Constituționale nr. 895/2015 pentru simplul motiv că pe rolul

care să aibă ca obiect și nulitatea încheierii de încuviințare a executării; temeiul cererii de anulare a încheierii de încuviințare a executării silite îl constituie necompetența de atribuțiune a executorului judecătoresc de a încuviința executarea silită; contestația la executare să fie formulată în termenul prevăzut de lege și să fie admisibilă conform art. 713 alin. (3) CPC. Numai în felul acesta s-ar putea considera că exista o dezbatere judiciară (și deci, un litigiu în curs, o *facta pendentia*) privind competența executorului judecătoresc de a întocmi astfel de încheieri.

71. A rezultat, din jurisprudență anexată, că, preocupate să dea interpretări care să compatibilizeze niște considerente neclare cu principiul neretroactivității, instanțele de judecată au lăsat, în același timp, în afara sferei de aplicare a efectelor deciziei acele contestații la executare care au fost formulate ulterior publicării deciziei în Monitorul Oficial al României (sub motiv că la ele nu se face niciun fel de referire în conținutul respectivelor considerente).

72. Or, acceptând, din rațiuni mai degrabă de echitate decât de compatibilitate cu norma care guvernează efectele pentru viitor ale statuărilor jurisdicției constituționale, că dezlegările acestea se impun și în privința contestațiilor la executare aflate pe rolul instanțelor ce vizează încheieri ale executorului pronunțate anterior (publicării deciziei), *a fortiori* se justifică aplicarea acestor efecte și în privința contestațiilor la executare introduse ulterior publicării deciziei (deci la un moment când norma era declarată neconstituțională cu efect *erga omnes*).

73. Astfel, este de principiu că argumentul de interpretare logică *a fortiori* presupune aplicarea unei norme juridice la un caz neprevăzut de textul legal, pentru că rațiunile care au fost avute în vedere la edictarea acelei norme se regăsesc cu și mai multă tărie în cazul dat.

74. Cu referire la chestiunea de dezlegat în speță se constată că, dacă instanțele au găsit justificat să recunoască efecte deciziei de neconstituționalitate în privința unor contestații la executare în curs, în cadrul cărora doar se contestase competența executorului judecătoresc de a emite încheieri de încuviințare, cu atât mai mult (*a fortiori*) se impune producerea acestor efecte în situațiile în care această contestare se face la un moment când norma este declarată neconstituțională (și deci, prezumția de validitate a textului și cea de valabilitate a încheierii executorului nu mai subzistau).

75. Faptul că partea nu a formulat contestație la executare anterior (pentru a fi contestație pe rol în sensul considerentelor deciziei) nu-i poate fi imputabil, câtă vreme termenul de contestare curge de la comunicarea încheierii, iar, pe de altă parte, o nouă sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate ar fi fost inadmisibilă având în vedere statuarea deja existentă [art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992].

76. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 CPC,

Înalta Curte de Casație și Justiție, în numele legii, decide:

Admite sesizarea formulată de Tribunalul București, Secția a IV-a civilă, în dosarul nr. 13.765/299/2016 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea în timp a dispozițiilor art. 666 alin. (2) CPC, forma anterioară modificării prin O.U.G. nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 17/2017, efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicate în M. Of. nr. 84 din 4 februarie 2016, se produc și asupra încheierilor de încuviințare a executării silite date de executorul judecătoresc anterior publicării acestei decizii, dacă motivul de nulitate decurgând din necompetența executorului judecătoresc a fost invocat în cadrul contestației la executare formulate în termen, după publicarea deciziei instanței constituționale în Monitorul Oficial al României.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) CPC.

15. Poprire. Sume datorate lunar de terțul poprit, membru al asociației de proprietari, debitoarei asociația de proprietari, cu titlu de cheltuieli de întreținere. Afectațiune specială

CPC, art. 781 alin. (5) lit. a)
Legea nr. 230/2007, art. 46-48
H.G. nr. 1588/2007, art. 12 pct. B lit. c)

Sumele datorate lunar de terțul poprit, membru al asociației de proprietari, debitoarei asociația de proprietari, cu titlu de cheltuieli de întreținere, au afectațiunea specială corespunzătoare diferitelor componente ale acestor cheltuieli, astfel cum sunt determinate de legislația în materie.

*I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 84 din 26 noiembrie 2018,
M. Of. nr. 84 din 1 februarie 2019*

Notă. Legea nr. 230/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari și H.G. nr. 1588/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a acesteia au fost abrogate prin Legea nr. 196/2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari și administrarea condominiilor (M. Of. nr. 660 din 30 iulie 2018).

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Prin încheierea din 3 mai 2018, pronunțată în dosarul nr. 8.187/320/2016*, Tribunalul Mureș. Secția civilă. a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 CPC, în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile cu privire la dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Modul de interpretare și aplicare a art. 781 alin. (5) lit. a) CPC, art. 46-48 din Legea nr. 230/2007 și art. 12 pct. B lit. c) din H.G. nr. 1.588/2007 privind existența sau inexistența unei afectațiuni speciale în ceea ce privește sumele datorate lunar de terțul poprit debitoarei asociația de proprietari, în cererile având ca obiect validarea popririi înființate asupra sumelor de bani datorate de către membrii asociației de proprietari cu titlu de cheltuieli lunare de întreținere, în cazurile în care debitoare este asociația de proprietari, creditor un terț, iar membrii asociației de proprietari sunt terți popriți”.

2. Cererea de pronunțare a hotărârii prelabile a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, la data de 6 septembrie 2018, cu nr. 2.297/1/2018.

II. Temeiul juridic al sesizării

3. Art. 519 CPC stipulează următoarele:

„Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

III. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prelabile

4. Art. 781 alin. (5) CPC

„(5) Nu sunt supuse executării silite prin poprire:

a) sumele care sunt destinate unei afectațiuni speciale prevăzute de lege și asupra cărora debitorul este lipsit de dreptul de dispoziție;

b) sumele reprezentând credite nerambursabile ori finanțări primite de la instituții sau organizații naționale și internaționale pentru derularea unor programe ori proiecte;

c) sumele aferente plății drepturilor salariale viitoare, pe o perioadă de 3 luni de la data înființării popririi. Atunci când asupra aceluiași cont sunt înființate mai multe popriri, termenul de